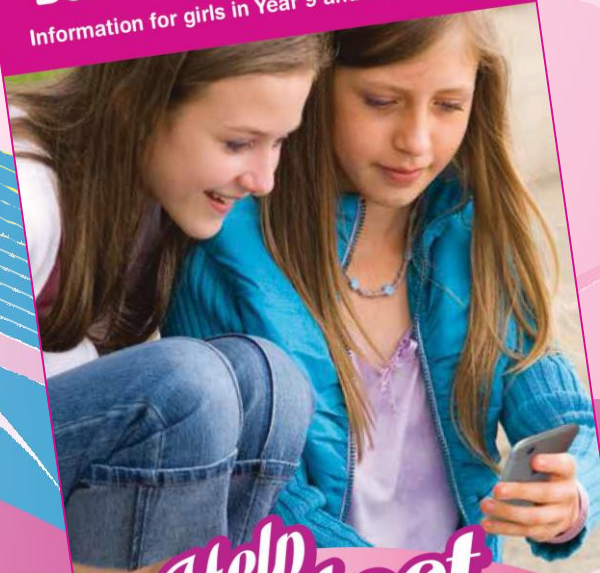

Beating cervical cancer

Information for girls in Year 9 and 10, aged 12-13

*Help
protect
yourself*

All you need to know about the
HPV vaccine that protects
against the commonest
cause of cervical cancer

Jak pokonać raka szyjki macicy

Szczepionka przeciw HPV – pytania i odpowiedzi
dla rodziców dziewcząt, które rozpoczęły naukę w
klasie 9 i 10

Niniejsza broszura informacyjna na temat szczepionki przeciw HPV stanowi uzupełnienie ulotki, którą Państwa córka powinna była otrzymać w szkole. Należy przeczytać poniższe informacje a następnie wypełnić formularz zgody, który był załączony do broszury i odesłać go szkole.

Celem niniejszej broszury jest udzielenie odpowiedzi na pytania dotyczące szczepionki przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV), która chroni przed zachorowaniem na raka szyjki macicy. Broszura zawiera również szczegóły na temat tego, gdzie, w razie potrzeby, znaleźć więcej informacji. Szczepionka podawana jest rutynowo dziewczętom w wieku 12–13 lat (klasa 9). Jeżeli Państwa córka nie otrzyma szczepionki w klasie 9, zostanie jej ona zaoferowana ponownie w klasie 10.

Dodatkowe informacje można znaleźć pod adresem www.helpprotectyourself.info

Co to jest rak szyjki macicy?

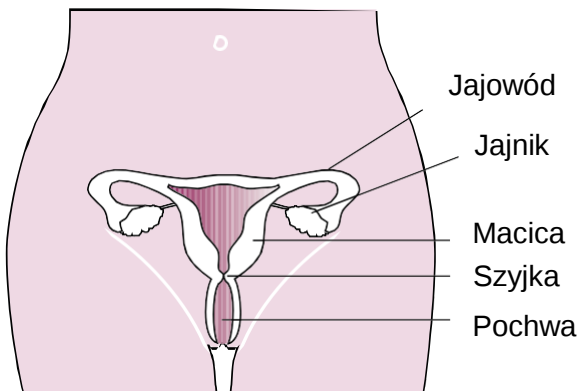
Rak szyjki macicy rozwija się w szyjce, która stanowi wejście do macicy (zob. rys. 1). Co roku w Irlandii Północnej rak szyjki macicy jest rozpoznany u ok. 95 kobiet, a ok. 22 z nich umiera na tę chorobę.

Co więcej, 1225 przypadków raka szyjki macicy w postaci nieinwazyjnej (in situ) jest rozpoznawanych co roku. W takich przypadkach w niektórych komórkach dochodzi do zmian przedrakowych, co odpowiada prawdopodobieństwu, że u 1 na 10 kobiet zostanie rozpoznany rak szyjki macicy na pewnym etapie życia.

Ten rodzaj raka wywoływany jest przez wirus brodawczaka ludzkiego – inaczej HPV – który przenosi się z człowieka na człowieka podczas aktywności seksualnej (niekoniecznie samego stosunku płciowego).

Wirusem mogą zarazić się zarówno mężczyźni, jak i kobiety. Istnieje ponad 100 typów wirusa HPV, ale tylko o trzynastu wiadomo, że powodują rak szyjki macicy, a zaledwie dwa – typy 16 i 18 – wywołują 7 z 10 przypadków zachorowań.

Rys. 1. Szyjka macicy stanowi wejście do macicy

Szczepionka przeciw HPV proponowana Państwa córce zapewnia ochronę przeciw wirusom typu 16 i 18, które są najczęstszymi przyczynami zachorowań na raka szyjki macicy. W przyszłości może pojawić się szczepionka chroniąca przed pozostałymi typami wirusa powodującymi raka szyjki macicy.

W jaki sposób wirus HPV powoduje raka?

Wirus przenika do komórek na powierzchni szyjki macicy, gdzie może bytować przez szereg lat, nie czyniąc żadnych szkód. Potem – bez wyraźnej przyczyny – może zacząć je uszkadzać. Celem badań szyjki macicy jest wykrywanie tych zmian, które w przypadku wystarczająco wczesnego wykrycia mogą być leczone, by zapobiec rozwojowi raka. Zmiany nieleczone mogą rozwinąć się w postać rakotwórczą i doprowadzić do poważnej choroby i śmierci.

U większości osób wirus nie wywołuje raka, ale u niektórych tak. Kobiety zazwyczaj nie wiedzą nawet, że zostały zakażone, ponieważ wirus nie wywołuje żadnych objawów.

Czy szczepionka chroni przed wszystkimi rodzajami raka szyjki macicy?

Ta szczepionka chroni przed dwoma typami wirusa, które powodują ponad 70% zachorowań na raka szyjki macicy. Szczepionka nie chroni przed pozostałymi typami wywołującymi raka, dlatego kobiety mimo to powinny rutynowo przechodzić badania szyjki macicy (badania cytologiczne) pod kątem raka. Dotyczyć to będzie także Państwa córki, kiedy osiągnie odpowiedni wiek.

Szczepienie ogranicza ryzyko zachorowania przez Państwa córkę na raka szyjki macicy o ponad 70%.

Czy szczepionka chroni przed innymi zakażeniami przenoszonymi drogą płciową?

Szczepionka chroni także przed dwoma typami brodawczaka ludzkiego, które powodują większość przypadków brodawek płciowych. Nie ochroni ona Państwa córki przed innymi zakażeniami przenoszonymi drogą płciową, takimi jak chłamydie, ani nie zapobiegnie zajściu córki w ciążę. Zatem mimo wszystko istotne jest, by Państwa córka otrzymała w odpowiednim czasie informacje na temat bezpiecznych kontaktów płciowych.

Jak działa szczepionka przeciw HPV?

Szczepionka działa podobnie do innych powszechnie stosowanych szczepionek. Podawana jest jako zastrzyk do ramienia. Organizm reaguje poprzez wytwarzanie przeciwciał, które pomogą układowi odpornościowemu zwalczyć infekcję HPV. Szczepienie nie powoduje infekcji HPV ani raka.

Na jak długo szczepienie zapewnia ochronę?

Badania wykazały, że u osób zaszczepionych wysoki poziom ochrony utrzymuje się przez co najmniej dziesięć lat, bez żadnego dowodu na to, aby ochrona słabła. Dane z trwających badań klinicznych wskazują, że ochrona zapewniana przez szczepienie przeciw HPV zapewni barierę ochronną na całe życie przed tymi wirusami, ponieważ układ odpornościowy rozwija przeciwciała wirusa w wyniku przyjęcia szczepionki. W chwili obecnej podanie dawki przypominającej nie jest konieczne.

Dlaczego szczepionkę podaje się rutynowo dziewczętom w wieku 12-13 lat?

Wirus HPV występuje bardzo powszechnie i łatwo przenosi się poprzez aktywność seksualną. Choć jest mało prawdopodobne, by Państwa córka była w tym wieku zagrożona zakażeniem ponieważ większość dziewcząt rozpoczyna życie seksualne w późniejszym wieku, zaleca się podanie im szczepienia jak najwcześniej. Dzięki temu najbardziej skorzystają na szczepieniu i będą chronione przed zakażeniem wirusem HPV bez względu na wiek, w którym podejmą aktywność seksualną.

W jaki sposób szczepionka zostanie podana?

Szczepienia będą wykonywane przez szkolny zespół lekarski z lokalnego Funduszu Zdrowia i Opieki Społecznej. Osoba podająca szczepionkę będzie w pełni wykwalifikowana do wykonania szczepienia i będzie wiedziała, jak radzić sobie ze wszelkimi ewentualnymi problemami. Pielęgniarka lub lekarz poda córce szczepionkę w ramię. Aby szczepionka była skuteczna, należy w ciągu 12 miesięcy przyjąć jej dwie dawki. Należy pamiętać o obu szczepieniach, aby zapewnić córce najskuteczniejszą ochronę.

Do niedawna zalecano podanie trzech dawek szczepionki, ale najnowsze badania wykazały, że u dziewcząt w wieku 12–13 lat już dwie dawki zapewniają odpowiednią ochronę. Niemniej, jeśli Państwa córka będzie miała 15 lat lub więcej w chwili podania pierwszej dawki, będzie musiała przyjąć trzy zastrzyki w ciągu 12 miesięcy. Badania bowiem nie wykazały, by w tej grupie wiekowej dwie dawki szczepionki były tak samo skuteczne jak trzy.

Kiedy moja córka powinna się zaszczepić?

Wraz z niniejszą broszurą powinni Państwo otrzymać formularz zgody. Formularz należy podpisać i niezwłocznie zwrócić w szkole. Państwa córka będzie mogła otrzymać szczepionkę przeciw HPV w bieżącym roku szkolnym. Uznaje się, że dziewczęta powyżej 16. roku życia mogą same wyrazić zgodę na szczepienie, o ile nie ma szczególnych przeciwwskazań.

Czy nasz lekarz rodzinny (GP) zostanie poinformowany o szczepieniu córki przeciw HPV?

Informacje o szczepieniu zostaną przekazane Państwu lekarzowi rodzinnemu (GP), aby możliwe było wpisanie ich do kartoteki zdrowia Państwa córki.

Czy szczepionka jest bezpieczna?

Tak. Od ponad 10 lat bezpieczeństwo szczepionki HPV jest ściśle monitorowane i często poddawane przeglądowi przez wiele międzynarodowych organizacji, w tym:

- Brytyjska Agencja Regulacji Leków i Produktów Parafarmaceutycznych (MHRA UK, Medicines and Healthcare products Regulation Agency)
- Europejska Agencja Leków (EMA, European Medicines Agency);
- Komitet Doradczy ds. Bezpieczeństwa Szczepień Światowej Organizacji Zdrowia (Global Advisory Committee on Vaccine Safety of the World Health Organization).

Powyższe organy międzynarodowe stale informują, że szczepionka jest bezpieczna i nie powoduje żadnych długotrwałych skutków ubocznych. Więcej niż 200 milionów dawek zostało podanych na całym świecie.

Czy szczepionka może spowodować jakieś skutki uboczne?

Działania uboczne szczepionki są dość łagodne – zazwyczaj pojawia się tylko kłucie lub bolesność ramienia, które szybko mija. Inne rzadsze możliwe skutki uboczne to ból głowy, mdłości, zawroty głowy i/lub łagodna gorączka.

Objawy te można zwalczać za pomocą paracetamolu lub ibuprofenu.

Zdarza się czasem, że dziewczynki mdleją po podaniu szczepionki. W związku z tym zaleca im się usiąść na 10-15 minut po szczepieniu. Pomaga to zapobiec chwilowej utracie świadomości.

Bardzo rzadko u niektórych osób występuje reakcja alergiczna zaraz po zaszczepieniu. Może ona przyjąć postać wysypki lub świądu obejmującego część ciała lub całe ciało. Pielęgniarka wie, jak leczyć takie objawy. Nie są one przeciwwskazaniem do kolejnych szczepień przeciw HPV.

Jeszcze rzadziej zdarzają się ciężkie reakcje, które występują w ciągu kilku minut od wykonania zastrzyku i objawiają się trudnościami w oddychaniu oraz zapaścią. Są to tak zwane reakcje anafilaktyczne. Są one niezwykle rzadkie, a pielęgniarka lub lekarz są przeszkoleni w zakresie ich leczenia. Zastosowane leczenie powoduje pełny powrót do zdrowia zazwyczaj w ciągu kilku godzin.

Jeśli rodzic wyrazi zainteresowanie otrzymaniem szerszych informacji na temat szczepionki, ulotka informacyjna dla pacjenta (PIL) dla leku Gardasil znajduje się na stronie internetowej: <https://www.medicines.org.uk/emc/>
Należy wpisać „Gardasil” w pole wyszukiwarki.

Rodzice mogą zgłaszać wszelkie domniemane skutki uboczne szczepionek w ramach programu Yellow Card Scheme. Można to zrobić, wchodząc na stronę www.yellowcard.gov.uk lub dzwoniąc na darmową infolinię pod numer 0808 100 3352 (od poniedziałku do piątku w godz. 10 – 14).

A co z dziewczętami, które są uczulone lub cierpią na inne schorzenia – czy one też mogą otrzymać szczepionkę przeciw HPV?

Tak. Nietolerancje pokarmowe, astma, wyprysk, katar sienny i alergie zasadniczo nie są przeciwwskazaniem do podania tej szczepionki. W przypadku jakichkolwiek obaw należy porozmawiać ze szkolnym zespołem lekarskim lub lekarzem rodzinnym (GP), zanim Państwa córka zostanie zaszczepiona.

Czy szczepienie ma wpływ na inne leki?

Nie ma danych, które sugerowałyby, że szczepienie obniża skuteczność jakichkolwiek leków albo pigułek antykoncepcyjnych.

Co zrobić, jeśli w dniu szczepienia moja córka będzie nieobecna w szkole z powodu choroby?

Szkolny zespół lekarski zaproponuje jej szczepienie w innym terminie.

A jeżeli moja córka już jest aktywna seksualnie?

Jeżeli dziewczyna podjęła już aktywność seksualną, istnieje ryzyko, że już została zakażona wirusem HPV. Ponieważ jednak nie ma pewności, którym typem wirusa została zakażona, mimo to powinna przyjąć szczepionkę, by zapewnić sobie ochronę.

Co zrobić, jeśli wydaje mi się, że moja córka jest w ciąży?

Nie są znane zagrożenia związane z podaniem szczepionki przeciw HPV w czasie ciąży. Jednak z powodu ostrożności podawanie ciężarnym szczepionki przeciw HPV nie jest zalecane. Nie wynika to jednak z konkretnych obaw o bezpieczeństwo związane z podaniem szczepionki przeciw HPV, ale z ograniczonej liczby danych dotyczących stosowania tej szczepionki w okresie ciąży.

Jeżeli Państwa córka niedługo po podaniu szczepionki przeciw HPV dowie się, że jest w ciąży, fakt ten należy omówić z jej lekarzem (GP). Państwa córka powinna urodzić dziecko przed otrzymaniem pozostałych dawek szczepionki.

Co zrobić, jeśli córka nie chce się zaszczepić?

Nie musi tego robić, jeśli nie chce. Szczepienie jest jednak zalecane z podanych wyżej przyczyn. Przyjęcie szczepienia teraz zapewni jej ochronę na wiele lat. Jeśli córka chciałaby uzyskać więcej informacji, powinni Państwo zasugerować jej rozmowę ze szkolnym zespołem lekarskim – samodzielnie lub z Państwa udziałem, jeśli taka będzie jej wola.

Co zrobić, jeśli córka chce się zaszczepić, ale my, jako jej rodzice, nie wyrażamy na to zgody?

Powinni Państwo porozmawiać o tym ze swoją córką, a także ze szkolnym zespołem lekarskim, aby uzyskać dodatkowe informacje. Zgodnie z prawem decyzja należy jednak do niej, o ile rozumie kwestie związane z wyrażeniem zgody. Dla przyszłości Państwa córki ważne jest, by wiedziała, że przyjęcie szczepienia teraz ochroni ją przed najczęstszą przyczyną raka szyjki macicy na wiele lat.

Dlaczego chłopcy nie są objęci szczepieniami?

Celem tej kampanii jest ochrona dziewcząt i kobiet przed rakiem szyjki macicy. Choć oczywiście chłopcy nie chorują na raka szyjki macicy i tak powinni uzyskać informacje na temat bezpiecznych kontaktów seksualnych, by ograniczyć ryzyko zakażenia się i przenoszenia wirusa HPV.

Dodatkowe informacje na temat wirusa HPV
oraz egzemplarze niniejszej broszury
informacyjnej i ulotki można znaleźć na naszej
stronie internetowej pod adresem:

www.helpprotectyourself.info Aby otrzymać
broszurę lub ulotkę w innym języku, należy
odwiedzić naszą stronę internetową
albo poprosić pielęgniarkę szkolną o
wydrukowanie egzemplarza.

Public Health Agency

12-22 Linenhall Street, Belfast BT2 8BS.

Tel: 0300 555 0114 (local rate).

www.publichealth.hscni.net

Find us on:

